

Harminc éve foglalkoztat afeladat

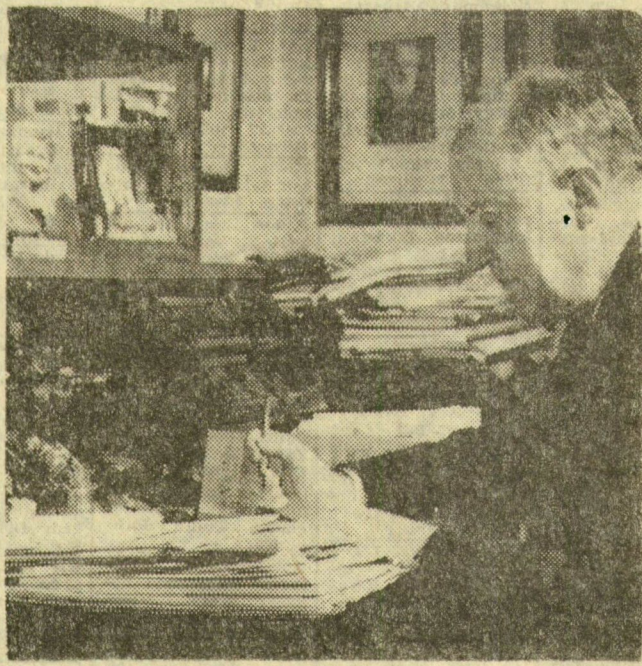
— mondja Vaszy Viktor, a Tragédia új kísérőzenéjének szerzője

A zongora elhallgat. Olyan hatalmas drámához készülő kísérő zene szól, mint Madách örök szépségű alkotása. Az ember tragédiája. A zenemű alkotója Vaszy Viktor. Közel három hónapja dolgozik régen dédelgetett álmán, a nagy mű, a Tragédia zenéjén. A testes zongorakivonat felett így vall elképzeléseiről:

— Negy megiszteltetés és öröm számomra, hogy a szabadterei játékok igazgatósága engem kért fel a kísérőzene megkomponálására. Harminc éve foglalkoztat a Tragédia zenéi kifejezése. Érdekes és komplex feladat. A mű kerete valójában meghatározza az egész dráma zenéi felépítését. Hiszen ami a nyitó és záró színekben történik, abból táplálkoznak az újra és újra megjelenő zene motívumok. Például ahogyan a vizsztatérő álom motívum kitölti a színváltozások szünetét. Természetesen az egyes színek esetében az adott kort a korra jellemző zene modern feldolgozásával akarom megjeleníteni, bár néhol maga Madách szabja meg a zenéi anyag felhasználásnak, kifejezésének irányát, tartalmát.

— Milyen módon interpretálja a zenekar és az énekar a művet?

— A darab rendezőjével, Vámos Lászlóval mindent elkövetünk, hogy ez a monumentális mű a maga fenégségében szólaljon meg. A darab folyamán megszólal a Dóm csodálatos orgonája is. Amikor szükség van rá, az énekar részt vesz a színpadi cselekményben is. Az aláfestő zene különben több

(Sifits felv.)

Vaszy Viktor íróasztalánál komponálás közben

színben végigkíséri a cselekményt.

— Mennyiben modern hangvételi a zene?

— Az egész zenemű alap hangja huszadik századi. Nem törekszem semmiféle öncélú, értelmetlen zenéi újításra. Disszonáns hangvételi zenével érzékeltem a jég és hó világát és elektro-

nikus zene illúzióját keltem az Úr ábrázolásakor.

A szavak már nem elégségesek a lényeg láttatásához, a szerző zongorához ül és megidézi a bünbeesés előtti Paradicsomot.

A madarak hangját, surrogását, a fényt s az örömet megragyoztatja a zene.

P. Z.

Készülődés a vasutasnapra

(Tudósítónktól.)

Az idén július 11-én ünneplik a vasutasok a XV. vasutasnapot. A MÁV szegedi igazgatóságának területén a vasutasnap előkészületek a „Szakma Ifjú Mestere” címért folyó versennyel kezdődtek. Az eredmény biztató volt, a fiatal vasutasok megállták helyüket, mert amíg a múlt évben 64, az idén már 110 fiatal nyerte el a „Szakma Ifjú Mestere” címet.

A vasutasnap felkészülés azt is jelenti, hogy minden szolgálati hely vezetője és dolgozója ismerve a vasút előtt álló feladatokat, meghatározza szolgálati helye tennivalóit. A mostani felkészülés már magával hozza az őszi, majd a téli forgalom sikeres beindítását is.

A vasutasnap ünnepségeket szerényen, de bensőséges keretek között tartják július 10-én és 11-én. A nagyobb szolgálati helyeken kultúr- és sportmórral egybekötve rendezik meg az ünnepségeket, de a kisebb szolgálati helyek dolgozói is ünnepelnek. Többen kapnak jó munkájuk elismerésül kitüntetőt, soron kívüli ki-nevezést.

Sziládi Sándor

Csurgói Máté Lajos kiállítása

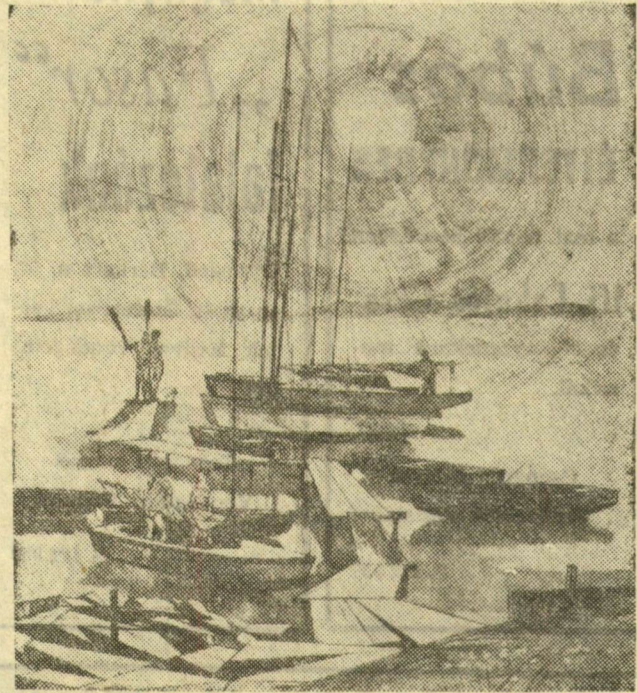
A szépeit lelkesedő, az intím hangulatú, lírai finomságú képzőművészeti alkotások iránt vonzó emberek kedves perceket szerezhetnek maguknak Csurgói Máté Lajos grafikusművész tegnap megnyitott kiállításán a Képcsarnok szegedi termében.

Ez az „adott világ varázsszáit” szem előtt tartó és ábrázoló fiatal művész Csurgón született, kisparaszti családból. A háborús évek alatt végzi a középiskolát, majd a Képzőművészeti Főiskolára kerülve, Bence László, Ék Sándor és Hincz Gyula mesterek tanítványaként sajátítja el mindazt, amit egy mai grafikusművésznek szemléletileg s mesterségesleg birtokolnia kell.

Olyannyira, hogy mindjárt a diploma megszerzését követő első esztendőben, 1958-ban Csurgón, a szűkebb

any és galamb című a Nemzeti Galéria is megvásárolta. 1964 májusában a fiatal grafikus egyhetes vendége volt a bécsi Európa Háznak, amelynek nemzetközi kiállításán — francia, német, olasz, spanyol, csehszlovák és több más nemzetiségű festőművész alkotásai között — kiemelkedő sikert arat. A *Brücke nach Europa* című tekintélyes bécsi folyóirat 1964 júniusi száma, amely hosszabb cikkben foglalkozik a kiállításal, egyedül az ő, *Leány és galamb* című színes, reprodukciós technikával készült képét közli, s meleg szavakkal méltatja.

Szegedi kiállításának képei azt dokumentálják, hogy ez a harmincnégy esztendő művész nem véletlenül tudhat maga mögött komoly nemzetközi grafikai sikere-

Vitorlások

Megkezdődtek az egyetemi felvételi vizsgák

Pénteken országsszerte megkezdődtek a felvételi vizsgák a felsőoktatási intézmények nappali tagozatára.

A Művelődésügyi Minisztérium tájékoztatása szerint az egyetemek és főiskolák nappali tagozatára a mintegy 15 ezer helyet 33 500 fiatal pályázta meg, 4000-rel

több, mint az elmúlt esztendőben. A túljelentkezés 1963-ban „mindössze” 100 százalékos volt, tavaly már 122, az idén pedig 151,3 százalékra emelkedett az arány. Nagy a túljelentkezés az állam- és jogtudományi karokon, a tanárképző főiskolákon, továbbá néhány orvostudományi karon, ugyanakkor továbbra is mérsékelt az érdeklődés a természettudományi karok, mindenekelőtt a tanárszakok, továbbá egyes felsőfokú technikumok iránt.

A vizsgáztató bizottságok a felvételi vizsga befejezése után három-négy napon belül döntenek a pályázó értékeléséről. A bizottság döntését követő néhány napon belül írásban értesítik a kérelmezőt a felvételi vizsga eredményéről. Az elutasítottal közlik az elutasítás okát, vizsgaeredményét és a fel-lebbezési lehetőséget.

Fejlődik Maroslele

Ebben az évben újabb milliókat fordítanak Maroslele fejlesztésére. Az elmúlt évben megkezdett törpe vízmű építése jó ütemben halad, s ez év végére teljes egészében befejeződik. A napokban már felállították a hidroglobuszt, melynek elkészítéséhez jelentős kézi és gépi segítséget nyújtottak a helyi Rákóczi és a makói Úttörő Tsz maroslelei tagjai is.

Mindkét közös gazdasági társaság két nap társadalmi munkát ajánlott fel.

A napokban elkészült az új, hat méter széles, kiemelt szegélyű betonút, ezzel sikerült megvalósítani a közleg főterének korszerűsítését, az út teljes portalanítását, mely egészségügyi szempontból is igen jelentős. Az útépítésre, valamint a szennyvízcsatorna föld alá helyezése

a tanács közsegfejlesztési alaphól és állami költségvetésből egymillió forintot fordított.

Az út további szakaszára is elkészült a terv.

Olvasónk írja:

A példamutató pincér

A napokban kellemes órákat töltöttünk a szegedi birakcsárdában. Finom volt az étel, jó a zene. Az asztalunk közelében leült két fiatal-korú fiú. Ekkor odalépett hozzájuk egy fiatal pincér és elkérte a személyazonossági igazolványukat. Majd igen udvariasan felszólította őket, hagyják el a helyiséget. Erdemes szavait idézni: „En sem régen múltam 18

éves, itallal dolgozom és mégsem iszom. Ti is inkább menjetek sétálni, mert ez sokkal egészségesebb nektek”. A kedves mosollyal elmondott jóindulatú tanácsra a fiúk felkeltek és szó nélkül elmentek. Az a véleményem, nagyon sok idős vendéglátóipari dolgozó is példát vehetne a kötelességet rendkívül udvariasan teljesítő pincérről.

Vörös Pálné

Moldvay Győző egyiptomi útjegyzetei

A KÉK NÍLUS völgyében

3. MŰLT ÉS JELEN

Son et lumiere. Hang- és fényjáték. (Elszültem már Párizsban, Londonban, de az idén Gizehben, a leghíresebb piramisok tövében sikerült látnom.)

Csodálatos élmény, amikor négyezer év beszélni kezd. Amikor a fényes csillagú, mélykék ég alatt a három kökolosszus, Cheops, Chefn, Mikerinosz piramisai zöld tűzzel foszforeszkálnak kezdenek. Majd narancssárga izzással kigyúl a Szfinx, alatta pedig bíbor drapériaként vibrálnak a hajdani mumifikáló alttemplom oszlopai. S zeng a szó a rejtett hangszórókon, zene és emberi hang tör elő nemes pátozzsal, nagyon szép, plasztikus irodalmi angolsággal.

Minden köemlék más emberi hang, s mindegyik elmondja saját történetét. Cheopst, az új fáraót ünneplik; zúg a sivatagból a hozsanna, majd túlfutott zenéi motívumokba csap. Most Chefnen haldoklik: posztóba vont gyászdobok cübbörögnek, s sejtelmes lilába öltöztetik a rejtett fényzórók a második piramist...

Már régen vége a játéknak, kihunytak a reflektorok, mikor még mindig mozdulatlanul ülünk kényelmes székeinken. Nehezen oldódik a varázs, melyet egy újkori játék szül fényből, hangból; mely azonban e köemlékek monumentalitásából is táplálkozik. Abból a ropant erőfeszítésből, mely e királyi temetőhelyeket világra hozta.

Honnan e név, hogy: Kairó? Kicsit vissza

kell futnunk az időben, nem sokat, csak mintegy kétezer évet. A fáraók idejébe, amikor a „Csata színtere” nevet viselte a város őse, majd Babilontként tisztelték a görög-római uralom ezer esztendeje alatt. Időszámításunk 641. évében Omár kaliifa egyik hadvezére hódította meg a Nílus völgyét, benne Babilont, s hol a diadalmas útközel zajlott és parancsnoki sátor állt, lett Kairó későbbi őse: Fosztát, azaz Sátor, Később, 959-ben e helytől nem messzire kis kormányzati negyed épült, s merthogy krónikások szerint ama évben a Mars bolygó, amit arabul El Kahir-nak mondanak, szokatlanul fényesen tűndökölt, az új telepet El-Kahirának, Kairónak nevezték el.

Ma közel négymillió lakosa van Kairónak, s a Nílus-parti hatalmas városban modern európai negyedek és középkori jellegűek maig is sértetlenül őrző, túlzásfolt, bűzös, nyomorúságos arab utcák váltogatják egymást. Az európai városrészek csak a múlt század végén, Iszmail kedive idejében kezdett épülni. A kedive ingyen adott telket annak, aki legalább 15 000 frankot érő ház építésére kötelezte magát. Az angol megszállás éveiben sem takarékoskodtak a

A Kefren piramis és a nagy Szfinksz

pénzzel. A jőfizetésű, magasjövödelmű brit tisztviselők és katonatisztek részére remek lakásokat, villákat, kaszinókat építettek — az arab milliók pedig maradtak sárbólvert, vályogból épített nyomorúságos telepeiken.

A forradalom óta lázas ütemben folyik az építkezés mind a fővárosban, mind az ország többi jelentősebb településén. Igyekeznek pótolni a több évezredes lemaradást.

Meglátogattam néhány építészeti remeket, amelyek az ezer év előtti Kairó emlékeit őrzik. Legérdekesebb közöttük talán a koptok Függőtemploma, mely egy IV. századbéli régi egyiptomi erő alapjaira épült. Innen a neve is. Oszlopai még az eredeti épülethől valók, s ezeken függ a felül újjáépült templomrésze.

A 600 éves Szultán-Hasszán mecset egy adakozó kedvű uralkodó emlékéét őrzi. Monda szerint Hasszán uralkodása kezdetén dús kincsű, gazdag ember volt. De nagyon szegényen halt meg, mert földi javait elosztogatta a nyomorban élő arabok között. Az izlám egy másik, későbbi csodálatos műremeke a Mohamed Ali mecset, mely a Citadella szomszédságában áll. Belső falait, mint valamennyi izlám templomét, arab írással díszítették, tekintettel arra, hogy a Korán tilt minden élőlény ábrázolását.

Európai ember számára furcsák ezek a templomok. Legfőképp mosdótermek, kútjak miatt. Az illetén kiegészülés azonban Mohamed próféta bölcsességét dicséri. Ismerte ugyanis derék híveit, tudta, hogy hadilábon állnak a tisztasággal, ezért a Koránban előírta az imádkozások előtti kötelező kézmosást. Ami biztos: legalább a kezüket ötször megmosták. Hát így kerültek a mosdóhelyiségek, kutak Kairó mecsetjeibe is.

A fanatikus izlámhívők egyébként annyira komolyan veszik a Korán e rendelkezését, hogy a sivatagban sem tekintenek el tőle. Csak éppen ott forró homok helyettesíti a vizet, azzal dörzsölik tisztára kezeiket napi imádságaik előtt.

Következik: AZ ARABOK ÉTKEZÉSE

Dér Endre